

v.m. 7. 15. 1963

«Jumalik komöödia»

RAT «Estonia» opereti-kollektiivil saab valmis uus lavastus. See on I. Štoki ja M. Tabatsnikovi «Jumalik komöödia», mille aluseks on tuntud prantsuse karikaturisti J. Effeli tööd sarjast «Maailma loomine».

Muusikalise komöödia lavastab Sulev Nõmmik, dirigeerib Olo Raudmäe. Terava satiiiriga ja mõnusa huumoriga lavastuses teeb kaasa rida uustulnu-kaid operetilaval. Üht peaosalist — Eevat, kehastavad balletisolistid Oile Ulla ja Mercedes Hikk. Lavastusest võtavad osa ka meid tuntud operetinäitlejad, Eesti NSV teeneline kunstnik Harri Vasar, Uno Vark, Silvia Urb, Asta Vihandi, Endel Pärn, Alfred Mering jt.

«Jumalik komöödia» esietendus 18. veebruaril.

Pildil kõrval: moment opereti proovilt: Aadam (Uno Vark) õpib tundma imepärast maailma, kuhu ta nii eotamatult sattus.

PILK TEATRI LAVALE

«Ilgavene inimene»

Eeloleval pühapäeval toimub «Vanemuises» omapärane esietendus. Ühe teatriõhtu raamides esitatakse kaks hoopis eri liiki kuuluvat teost — Sophoklese tragöödia «Kuningas Oidipus» ja Eino Tambergi «Kuupaisteooratorium», mille tegevusaega lahutavad teineteist kolm aastatuhandet.

Küllap tullakse seda teatriõhtut võrrelda kahtlusega, kuidas need teosed, millel esimesel pilgul ei näi olevat muud ühist peale Eino Tambergi muusika, hakkavad kõrvuti kõlama. Ohel pool antiiktragöödia inimese mehiseist võitlusest teda ahistava saatuse vastu ja sellele allajäämisest, teisel pool kosmosevallutamise ajastu kaasaeg — oma mõttesuure võimsuse ja iluga, murega maailma saatuse ja inimkonna pärast, kuuvalguses juubeldavate, imetlevate, unistavate, armastavate, töötavate meeste ja naistega.

Lavastaja Voldemar Panse leidis just teoste selles eripäras võtme teravikliku etenduse loomiseks: tragöödia kontrastil hakkas oratoorium veelgi tähendusrikkamalt kõlama. Me tunne-

tame kahe erineva lavamaterjali tugevat mõtetist, seost mõistame, millise tohutu tee on inimene ära käinud Oidipuse müüdist uue ajastuni inimkonna ajaloo — kosmosevallutamiseni. Ja nii ongi «Vanemuise» uus 2-osaline etendus pandud kandma üldpealkirja «Ilgavene inimene».

«Kuningas Oidipus» erineb kardinaalselt teada olevatest selle tragöödia lavastustest, mille juurde on ikka kuulunud hiigeltrepid, vägevad sambad, skulptuurid, inimmassid, vali hääli. «Kuningas Oidipus» kujundus «Vanemuises» on viidud võrreldes antiik-Kreeka õitseajaga, mille taustal seda tragöödiat on harjutud esitama, sajandite varasemasse, hoopis karmimasse ja tahumatumasse perioodi, nii nagu seda teos tegelikult tingibki. Kunstnik Georg Sanderi ilvakujundus sunnab kõgu tähelepanu inimesele.

Oidipust mängib Jaan Saul, lokastet Lia Laats. Kreoni Benno Mikkal, Teiresias Eesti NSV teeneline kunstnik Helend Peep, saadikut Korinthoses Lembit Eelmäe, karjast Voldemar Paavel või Harald Metsis, teenijannat Eesti NSV teeneline kunstnik Elo Tamul, korüfeed- rauka Teeba vanematekogust Elmar Salulaht. Ulatuslikku kooripartiid esi-

tab sümfooniaorkestri saatel operi-koori meesrühm.

Me oleme juba nagu harjunud, heliloojad kirjutavad küllalt häid suurvormis teoseid keskpäraste ja nendegi puudumisel koguni halbadele libretodele ja tekstidele. Sellepärast on eriline rõõm näha sündimas sellist teost, mille loomisel helilooja ja luuletaja on võrdsed olnud. Nendele, kes pole ajakirja «Looming» lugejad, tuleb appi kavalent, kus Jaan Krossi oratooriumi tekst on ära toodud.

2-osaline «Kuupaisteooratorium» esitatakse «Vanemuises» järgmises koosseisus: Sopran — Lehte Mark või Valentina Hein, Bariton — Teo Maiste või Hans Trass, Mees — Einar Koppel või Eesti NSV teeneline kunstnik Paul Ruubel, Naine — Milvi Koidu või Eesti NSV rahvakunstnik Ellen Liiger, Mees ajalehega — Heikki Haravee. Lisaks esinevad veel kõnekoor, segakoor («Vanemuise» operikoor ja õppekoor) ning balletirühm.

Mõlemad teoseid ühendab müüdi teatustajana Kulno Süvalep.

Etendust dirigeerib Erich Kõlar, koormeister Helgi Sirmas, tantsud Eesti NSV teeneliselt kunstitegelaselt Ida Urbellilt.